

Strokovni list za povzdigo gostilničarskega obrta.

Glasilo „Deželne zveze gostilničarskih zadrug na Kranjskem“.

List izhaja 10. in 25. vsakega meseca.

Za posamezne člane v „Deželni zvezi“ včlanjenih zadrug stane list celoletno K 4,—, za člane onih zadrug, ki so v „Zvezi“ in ako so uvedle obvezno naročbo lista za vse člane, pa celoletno K 2,—. Sicer stane list celoletno K 5,—, polletno K 2'60, četrtletno K 1'30 in posamezna številka 25 vinarjev.

Cena inseratom: 1/48 strani K 1'50, pri večkratnih objavah popust.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 16.

Strankam je uredništvo na razpolago vsak ponedeljek in petek od 4.—6. popoldne.

Rokopisi se ne vračajo. Rokopise in objave je pošiljati do 5. oziroma do 20. vsakega meseca, s tem dnem se uredništvo zaključuje.

Štev. 15.

V Ljubljani, 25. avgusta 1914.

Leto I.

Zvezne objave.

Oblasti so pozvale Zvezo in tudi vse zadruge, da se je pri šolskih vodstvih v Ljubljani priglasilo znatno število ljudsko in srednješolskih dijakov, ki bi bili pripravljene prevzeti namesto vpoklicanih rezervistov primerna dela. Ako hočejo gostilničarji v mestih imeti mlade pomožne moči v obrtu ali gostilničarji, ki so tudi trgovci na deželi, za trgovino, naj se oglašijo pri političnih oblastih.

Ljubljanske tovariše, ki so tudi hišni posestniki, se opozarja, da je treba do konca tega meseca vložiti napovedi za hišno najemščino. Formularje je dobiti v Zadrugi tiskarni na Starem trgu. Isto velja za Šiško.

Poziv. Vsi cenjeni zadržniki, ki so z zadnjo številko prejeli položnice, naj se s plačilom odzovejo, da zamore Zveza zadostiti obveznosti napram tiskarni. Ravno tako prosimo tudi cenjena načelstva, katera še niso vposlala naročnine za obilgato naročbo, da dopošljejo dotične, pisмено izkazane zneske.

Vinotoč in trgovina z vinom, pivom in žganjem v zaprtih steklenicah.

Upravičeno se gostilničarji pritožujemo, da naši konkurentje prodajalci vina, piva in žganja, ki nimajo gostilničarske koncesije, tolikokrat kršijo pravice, ki jim jih dovoljuje obrtni list, oziroma zakon. Da si bomo enkrat na jasnem, kaj smejo in kaj ne smejo ti prodajalci, navajamo njih obrtne pravice in če prekoračijo obseg teh, segajo že v obrtne pravice gostilničarja. Tega pa ne pustimo veljati, ampak taki škodljivci našega obrta naj se ovadijo obrtni oblasti.

Vinotoč je koncesioniran obrt v zmišlu § 16, črka d) obrtnega reda. Kdor ima

koncesijo za vinotoč, je po § 17 obrtnega reda upravičen, dajati gostom vino v prostoru, določenem za izvrševanje obrta, ali čez ulico v odprtih posodah ter prodajati vino v zaprtih posodah v kakršnihkoli množinah. Kdor ima obrtni list, glaseč se »prodaja vina čez ulico v odprtih steklenicah« ali »vinotoč čez ulico«, ima pravico glede točenja vina omejeno in sicer v toliko, da ne sme vina dajati, oziroma točiti v svojih obratnih prostorih, ampak ga oddajati v odprtih posodah čez ulico ter je dalje upravičen, prodajati vino v zaprtih steklenicah v poljubnih množinah. Kdor ima obrtni list za prodajo vina čez ulico v odprtih steklenicah, ne sme točiti vina gostom v svojih obratnih prostorih. V obrtni praksi se postopa tako, da tudi ne sme dovoliti ljudem, ki so vino kupili, da bi ga uživali na prostoru ali svetu, glede katerega ima on razpolagati.

Razloček med vinotočem brez omejitve ter med vinotočem čez ulico ali, kar je isto, prodajo vina v odprtih steklenicah, je povsod isti, v Ljubljani kakor na deželi. Merodajen je za to obrtni red, ki je postava za celo državo.

Končno pripomnimo, da je po obrtnem redu mogoča tudi trgovina z vinom v zaprtih steklenicah. To je svoboden obrt, ki ga sme proti zglastvi izvrševati vsakdo. Kdor ima obrtni list za trgovino z vinom v zaprtih steklenicah, sme vino prodajati odjemalcem samo v že pripravljenih steklenicah, ki morajo biti zaprte, kakor je v trgovini navada.

Trgovina s pivom v steklenicah. Za te obrate velja ukaz ministrstev za trgovino in notranje stvari z dne 30. marca 1899, drž. zak. št. 64. Trgovina s pivom v steklenicah je smatrati za svoboden obrt, katerega je obrtnemu oblastvu posebej prijaviti. Za zaprte posode (§ 17 obrtnega reda) je v prodaji piva v steklenicah smatrati le take steklenice, v katerih vrat je probkov zamašek, ki nosi ime oziroma firmo upravičenega pretočevalca razločno vžgano, tesno in tako vtisnjen, da ležita njegova zunanja plošča in rob

stekleničine glave približno v eni ravnini. Steklenice s takozvano patentno zaporo, pri kateri služi porcelanast zamašek s kavčukom na premični pripravi za zaporo steklenice, tudi tedaj v razpečevanju piva v steklenicah ni smatrati za zaprte posode po določilih obrtnega reda, ako je zapora ali njen ovoj zvezana z glavo steklenice. Tudi ni dovoljeno za prodajo piva v steklenicah porabljati steklenice, ki so imele takozvano patentno zaporo ali na katerih je poleg predpisane zapore tudi še kaka patentna zapora.

Raba steklenic s takozvano patentno zaporo je dovoljena samo gostilničarjem in krčmarjem (§ 16., lit. c obrtnega reda) upravičenim v točenje piva, v prometu s konsumentmi, oziroma pivovarjem v prometu z gostilničarji in krčmarji.

Trgovina z žganimi opojnimi pijačami v zaprtih posodah je po zakonu z dne 23. junija 1881, drž. zak. št. 62 prost obrt. Po določilih obrtnega reda (§ 38. obrtnega reda) pa spada sedaj žganje v zaprtih steklenicah (detajlna trgovina z žganimi opojnimi pijačami) med pridržane predmete. Kdor prodaja žganje na drobno, se mora izkazati s sposobnostnim dokazom, ki velja za trgovino z mešanim, špecerijskim, kolonilanim in materialnim blagom. Če se prodaja žganje v zaprtih posodah v množinah enega litra in pod enim litrom, je treba plačevati za to posebno davščino, (točilni davek, Schanksteuer).

Trgovina z vinom v zaprtih steklenicah je prost obrt. Vprašanje, kakšne zapore na buteljkah in sploh na steklenicah za vino je smatrati v trgovini z vinom v zaprtih steklenicah za v trgovini običajne ter vprašanje, na kakšen način se mora vršiti trgovina z vinom v zaprtih steklenicah, da ne postane iz nje vinotoč, se je že večkrat pretresalo ter je bilo od poklicane strani podano sledeče mnenje: V trgovini z vinom v steklenicah je smatrati zapore na steklenicah in buteljkah takrat za v trgovini običajne, kadar zamašek, potisnjen v grlo steklenice ne presega roba steklenice in je preko zamaška čez vrh

steklenice ali pritrjena kapica iz pločevine ali papirja ali pa je steklenica s pečatnim voskom zapečaten. Firme poočiti na kapici ni potrebno.

Trgovec z vinom v zaprtih steklenicah mora imeti vino že pripravljeno v steklenicah, zaprtih kakor je višje povedano. Značilno za trgovino z vinom v zaprtih steklenicah je zlasti to, da je steklenica vedno last trgovca in ne kupovalca ter da se proda steklenica z vinom vred. Ako pa trgovec z vinom v zaprtih steklenicah odtoči strankam vino šele v njih prisotnosti ob vsakokratni prodaji v steklenice, ki so last strank, prestopi mejo svojih obrtnih pravic, kajti tak način prodaje ni več trgovina z vinom v zaprtih steklenicah, marveč je vinotoč čez ulico.

Prodaja piva zasebnikom od strani pivovaren.

Zgodovina našega boja.

(Konec.)

Zveza je nato že 3. avgusta razposlala vsem prej navedenim pivovarnam in še posebej tudi njih založnikom spisano poročilo o anketi in sklenjene resolucije, katerim je pridejala še sledeče spremno pismo:

Podpisana zveza nima v oči gled temu, da se je o v priloženih spisih omenjenih krivicah, ki se gode gostilničarstvu po v resolucijah navedenih dejstvih, že neštetokrat pritoževalo, drugega pripomniti kot prositi, naj slavna ravnateljstva zadevo čimprej v zaprosenem zmislu uredi in na točno izpolnjevanje tozadevnih sklepov svojo pozornost obračajo. Gostilničar je edini in največji eksploator pivovarnarja, naj mu gre torej tudi ta z vsemi mogočimi sredstvi na roke, kajti le dobro fundiran gostilničar bo dobra opora pivovarnarja. O storjenih sklepih prosi zveza blagohotnih informacij.

Kaj je bil odgovor načelstva takratnega „Alpenländischer Brauereien-Verein“ — na vse te prošnje in pritožbe — nič! Celo leto je pustila ta zveza alpskih pivovaren, v kateri so bile tistikrat vse pivovarne od Mure do Adrije včlanjene, našo zvezo na odgovor čakati. In ko se je zvedelo, da se te krošnjarske razmere, osobito od strani alpskih pivovaren, brezobzirno nadaljujejo, je pisala zveza dne 4. septembra 1913 načelstvu zveze „Alpenländischer Brauherren-Verein“ v roke načelnika kranjske sekcije g. Jos. Koslerja, Sp. Šiška, sledeče:

Zveza je prejela od svoje članice ljubljanske gostilničarske zadruga dopis, katerega v prepisu ad informandum prilaga: Naj podamo tudi ta dopis: P. t. uglednemu načelstvu deželne zveze gostilničarskih zadrug na Kranjskem v Ljubljani. Na shodu ljubljanskih gostilničarjev dne 31. julija 1913 se je splošno poudarjalo, da se kljub nebrojnim protestom, prošnjam in predlogom, ter tudi kljub zatrdilom, da se to ne bo več godilo, vendar še vedno v enomer prodaja pivo v steklenicah od strani pivovarnarjev privatnim strankam. Ker je zveza svoj čas započela večjo akcijo ter sklicala tudi anketo, na kateri so bile podane tozadevne resolucije, se radi tega ista naprosi, da urgira odgovor pivovaren na tozadevne takratne sklepe in predloge ter na anketi dobljene obljube. O uspehu te urgence se prosi poročila. Kavčič l. r. K temu je pisala zveza dalje: Na anketi dne 27. julija 1912, se je od strani pivovarniških zastopnikov zatrjevalo, da bodo pivovarne kar najbolj mo-

goče odpravile razpečavanje piva v steklenicah po privatnih hišah in skušale le na gostilničarstvo to prodajo prenesti. V nato z dopisom z dne 3. avgusta 1913 št. 223 podani resoluciji, se je tudi obširno in temeljito o predmetu razpravljalo in podalo uvaževanja vredne predloge s prošnjo, da se v zvezi stoječe pivovarne v podani resoluciji še pismeno izjavijo. Ker vsled molčanja Vaše zveze ni mogla podpisana dati še nobenih pojasnil svojim članom, sporna dejanja pa se baje v enomer vrše, je tedaj nestrpnost prizadetih opravičljiva. Zato prosimo sporočila, koliko in kaj se je ukrenilo na tozadevne resolucije in peticije, podane dne 3. avgusta 1912 št. 223.

Nato še le je dospelo dne 20. septembra 1913 pismo „Schutzverbanda“ kranjske sekcije, ki se sledeče izgovarja:

Odgovarjajoč na cenjeni dopis z dne 4. t. m. št. 182 opozarjamo, da so pri dne 27. julija vršeči se anketi delegati pivovaren, ki pripadajo obrambnemu društvu alpskih pivovaren, res oddali izjavo, da hočejo prodajo piva v steklenicah zasebnikom ustaviti, toda le pod pogojem, da oddajo tudi vse kranjske in na Kranjskem delujoče pivovarne oziroma zaloge, ki ne pripadajo obrambnemu društvu, enako obvezno izjavo.

Naši delegati so naprosili častito deželno zvezo, da v tem zmislu vpliva na pivovarne, ki ne pripadajo obrambnemu društvu.

Dosedaj nam zaželjena izjava še ni došla in našim pivovarnam žalibog ni poprej mogoče ustaviti prodajo piva v steklenicah zasebnikom, dokler se vse obrambnemu društvu ne pripadajoče pivovarne oziroma zaloge ne pridružijo naši pogojni pritrditvi.“

Takoj nato je zveza razposlala prepis tega pisma vsem slovenskim pivovarnam, ki so baje med tem že izstopile iz kartela in ta prepis opremila s sledečim pismom. „Ker se kljub dogovorom in raznim obljubam še vedno dogaja, da pivovarne svoje blago direktno oddajajo zasebnikom in s tem gostilničarjem škodo delajo, se je deželna zveza gostilničarjev na Kranjskem obrnila zopet s pritožbo na „Alpenländischer Brauherren-Verein“, naj vendar ta vpliva, da se to škodljivo postopanje od strani pivovarnarjev in njih založnikov odpravi, je dobila zveza odgovor, ki ga v prepisu prilagamo. Iz tega je namreč razvidno, v kakem štadiju je cela zadeva. Gre torej za oddajo izjave od vseh pivovaren, na katere se obračamo, da se s prodajanjem piva zasebnikom absolutno ne bodo pečale, marveč prepuščale svojim odjemalcem gostilničarjem. Prosimo tedaj, naj cenjeno ravnateljstvo tako izjavo zvezi vpošlje, da moremo nato karteliranim pivovarnam dokazati, da je pri domačih pivovarnah ta realnost na korist gostilničarstvu dosežena in da se morajo tudi tuje pivovarne po tem ravnati, sicer se bodo izvajale posledice. Za to prijaznost Vam bo zveza kar najbolj hvaležna, kar ji bo tem lažje, ker si sedaj ustanovi lastno glasilo in bo tem bolj lahko energično zastopala domače interese. Na ta dopis so odgovorile te-le pivovarne: Ljubljanska kreditna banka: Prejeli smo Vaše cenjeno pismo z dne 24. m. m. v zadevi oddaje piva privatnikom in Vam poročamo, da smo istočasno dali naročilo pivovarni in sladarni na Vrhniki, naj oddajo piva zasebnikom popolnoma ustavi. Prosimo Vas, da to našo izjavo vzamete na znanje ter beležimo z odličnim spoštovanjem.“

„Adria“, delniška pivovarna Senožeče: „Potrjujemo Vaš cenjeni dopis z dne 24. t. m. ter Vas obveščamo, da naša tovarna in njeni založniki ne oddajajo piva zasebnikom, izjemoma seveda oni založniki, ki so obenem gostilničarji, ti imajo pa sploh pravico to storiti. Dasi tedaj za nas brezpomembno, smo vendar pripravljeni pridružiti se tozadevni izjavi drugih tovarov, ker tudi brez izjave nimamo namena konkurirati našim odjemalcem. Veselilo nas bo, če se v tem oziru doseže sporazum vseh tovarov, ter beležimo z velespoštovanjem.“

Pivovarna Mengeš: „V posesti Vašega cenjenega dopisa z dne 24. t. m. Vam vljudno poročamo, da imamo zelo malo odjemalcev zasebnikov, ker jim pivo znatno dražje zaračunamo kakor gostilničarjem. Pripravljeni smo pa drage volje takoj privatnikom sploh nič več piva oddajati, kakor hitro se tudi druge pivovarne in zaloge piva zavežejo to storiti. Z odličnim spoštovanjem.“ Delniška pivovarna Laški trg: „Na Vaše cenjeno pismo z dne 24. novembra si Vam usojamo vljudno poročati, da smo naročili našemu zalagatelju v Šiški, ne oddajati več piva privatnikom, razen dotičnim, ki so v naši službi in to tako dolgo, dokler ne konstatiramo, da se druge pivovarne tudi tega drže, ker ravno mi privatnike najmanj postrezamo. Z odličnim spoštovanjem.“

Sedaj torej vemo, pri čem da smo. „Schutzverband“ ni prav nič storil, da bi od svojih v tej zvezi stoječih članic izposloval kake častne izjave, kakor so jih podale domače pivovarne. Peticije in resolucije smo poslali vsem pivovarnam, za katere se le količkaj ve, da prodajajo na Kranjsko, a od drugih nimamo nobenih izjav, dasi čakamo nanje skoro že leto in dan. Vse pivovarne, kar jih je v obrambnem društvu, krošnjarijo naprej in delajo i nadalje sramoto sebi in gostilničarjem. Če se gostilničar pritožuje pri zastopniku dotične tvrdke, zakaj tako delajo, se ta drzne izgovarjati na zadrugo, češ zadruga nič ne stori, zato pa prodajamo tudi po hišah. Prošnje, očitjanje in žuganje se jih nič ne prime; zapovedovati jim ali naravnost prepovedati jim tako barantanje pa žal nimamo moči. Ponos pivovarne in pa častna trgovska usanca bi jim morala že to prepovedovati. Kjer tega ni, bodo pač morale zadruga skrbeti, da se to ne godi več.

Opozarjamo posamezne gostilničarje, naj naznanijo zadržnim načelstvom vse take slučaje in načelstva potem nam, da bomo lahko „prijazno“ opomnili dotične pivovarne na njih dolžnosti in ozire do kranjskega gostilničarja.

Uverjeni smo, da bo to pomagalo, kajti vsake potrpežljivosti je enkrat konec.

Razpolaganje z obrtnimi pravicami v konkurzu.

V obrtnem redu, zlasti v § 56, ni nobene določbe o vprašanju, če sme upravitelj konkurzne mase razpolagati z obrtnimi pravicami v konkurzu se nahajajočega obrtnika, torej tudi, da lahko opusti obrtno pravico n. pr. gostilniško koncesijo. V obrtnem redu je le rečeno, da se sme obrt tudi po otvoritvi konkurza nadaljevati, ne da bi bilo v to potrebno oblastveno dovoljenje. S tem je le priznано, da' otvoritev konkurza nima za posledico ugasnitev obrtne pravice, ni pa povedano, kdo naj odslej velja kot imetnik obrtne pravice in

kdo naj razpolaga z isto. Odredba, da se obrat vrši na račun konkurzne mase, torej ne na račun imetnika obrta, le potrjuje, da ima vse prejemke, ki bi jih sicer dobil kridatar, prejemati konkurzna masa za poplačilo upnikov, s tem pa še ni rečeno, da je konkurzna masa imetnica obrta.

Nasprotno pa izhaja pravica upravitelja mase, da sme razpolagati z obrtnimi pravicami, ki pristojne kridatarju, torej da se sme tudi odreči tem pravicam proti plačilu, iz načelne pravice, da mora v interesu upnikov vse premoženje kridatarja, torej tudi vse temu pristojne — javne in zasebne — pravice, v kolikor reprezentirajo kako premoženjsko vrednost in v kolikor se dajo zarubiti, nele upravljati, ampak tudi v vrednost spraviti, v kolikor je po zakonu dopustno.

Privatnopravno in pa po načelih izvršilnega reda se pa obrtne pravice lahko zarubijo. Ako je torej v zadnjeimenovanem zakonu prisilna uprava in prisilna zakupodaja obrtnih pravic, torej njih eksekutivno izvrševanje izrecno urejeno, vsled tega tudi ni izključeno, da se obrtna pravica sama, v kolikor ima kot taka vrednost, ne bi smela za upnika, oziroma v konkurzu za vse upništvo spraviti v vrednost.

S stališča obrtnega reda (§ 56), torej v javnopravnem oziru res ni možen prenos, torej tudi prodaja ali drugačna izročitev obrtne pravice, od imetnika obrta na kako drugo osebo. Dopustno pa je, odreči se taki pravici nele brezpogojno, ampak tudi pod pogojem, da doseže določena druga oseba enako obrtno pravico. Kakor kažejo izkušnje obrtnega življenja, se taki dogovori pri enakih obrtnih pravicah, ker se jih pri obrtnih oblastih doseže le po razmerju krajevne potrebe, dogajajo skoro vsak dan, in tudi obrtne oblasti jih dopuščajo. Iz gostilničarske prakse imamo nebroj takih slučajev. Gostilniška koncesija se nanovo težko doseže, to je znano. Če pa kupim hišo, v kateri se je izvrševala gostilniška koncesija in če prejšnji imetnik koncesije odloži to, jo lahko jaz dosežem. Tudi se lahko s kakim lastnikom koncesije dogovorim, da proti odškodnini koncesijo opusti pod pogojem, da se meni podeli. Vsled tega niso javni oziri, ki jih imajo po zakonu oblasti varovati, nič dotaknjeni, ker se s tem ne oškoduje drugih imetnikov koncesij.

Pod takimi razmerami imajo gotove obrtne pravice, ki so vezane na koncesijo, svojo prometno vrednost: sicer ne v tem zmišlu, da bi se jih prodalo ali drugače naravnost na koga drugega preneslo, gotovo pa tako, da je njih imetnik v položaju, da z opustom svoje pravice ustvari predpogoje, vsled katerih obrtna oblast, ki je vezana na krajevno potrebo, lahko enake obrtne pravice drugemu podeli, ker bi sicer — brez odstopa imetnika koncesije — bilo brezuspešno, potegovati se za tako koncesijo.

Prometna vrednost te pravice imetnika koncesije je to, kar se kot del premoženja v konkurzu se nahajajočega obrtnika da upnikom na razpolago kakor kako drugo premoženje in se kot stvar, ki ima svojo vrednost, tudi mora dati. S tega stališča se torej lahko tudi koncesija spravi v vrednost in jamči upnikom.

Upravitelj konkurzne mase, ki je določen, da ne le upravlja, ampak tudi v vrednost spravi vse izvršbi podvržene in

prostemu razpolaganju kridatarja odvzete premoženjske objekte v poplačilo upniških dolgov, se mora smatrati tedaj za upravičenega, da izkoristi to pravico ne le z nadaljevanjem izvrševanja ali z zakupodajo na račun mase, ampak da tudi razpolaga po okoliščinah s pravico, zlasti da jo proti plačilu lahko opusti.

Ta razsodba upravnega sodišča iz leta 1913 je dalekosežne važnosti za gostilničarje, kajti na ta način se lahko vsakemu gostilničarju, ki pride v konkurz, za vedno odvzame koncesijo, ne da bi imel upanje, da po končanem konkurzu lahko doseže drugo. Upravitelj konkurznega sklada jo enostavno lahko odloži na korist onega, ki mu največ plača. V praksi se je to le malokdaj zgodilo, toda vsled razsodbe upravnega sodišča, ki smo jo priobčili, to lahko običajno postane. Zato se bojte, priti v konkurz, ker lahko izgubite koncesijo.

Praktični migljaji iz železnikeškega prometa.*)

O prevzemu blaga na železniških postajah.

Množeči se slučajni sitnosti in škode, ki je nastala marsikateremu obrtniku vsled premale pazljivosti pri prevzemu pošiljatev na postajah, dali so mi povod, napisati naslednje vrste. Slučaji, da se od železnice prevzete pošiljatve zavozijo, to je, pomotoma odpošljejo na drugo postajo, drug kraj, se pač prigode pogosto in ako jih železnica sama opazi, navadno te napake tudi hitro popravi. Sprejemnik tudi lahko opazi, ako bi se mu hotelo izročiti manjše število blaga, kakor je označeno v voznem listu. Veliko sitnejše so pa napake, ako se je blago na železnici, bodisi zaradi podobnosti omota, zaboja ali druge opreme že pri oddaji napačno kartiralo. V takih slučajih odda oddajna postaja dospelo blago in sprejemnik prevzame le-to brez pritožbe v dobri veri, da je tudi pošiljatev v redu prejel, ker se število predmetov, označenih v voznem listu vjema. Šele ko doma blago po računu prevzame, opazi, da je dobil napačen zaboj, ali mesto motik lopate itd. Železnica v takih slučajih pri najboljši volji ne more izlahka napake popraviti, navadno in seveda po vsej pravici se izgovarja, da je po voznem listu polnoštevilno pošiljatev prejemniku oddala. Ako se končno prejemniku s posredovanjem oddajalca, ker je ta mogoče na en in isti dan podobne predmete večini trgovcev odposlal, posreči izvedeti, kje se nahaja njegovo blago in čigavo je od njega prevzeto, tedaj železnica odkloni brezplačno izmeno pošiljatev, ako se slučajno ni pritožil tudi drugi prejemnik napačne pošiljatve že pri prevzetju in škodo na voznini trpita oba trgovca, to pa le zaradi nenatančnosti pri prevzetju blaga. Mogoče je tudi, da prejemnik, ki je dobil več vredno blago mesto svojega iz umazanosti to zamolči, vsled česar trpi le ena stranka. Vzemimo slučaj, da je stranka mesto zaračunjene vreče kave prejela riž, ali pa mesto soda žganja sod kisa. Da se primerijo zamene, ki se zdijo človeku neverjetne, navedem slučaj, ki se je primeril pred kratkim. Neka veletrgovina je oddala na

*) Ker imajo gostilničarji tudi veliko opravka z železnicami, ker dobivajo vino in druge potrebščine po njih, bodo marsikomu dobrodošla ta navodila.

naslov svojega odjemalca zaboje blaga, označene z znakom F K 515, 516, 517. Po prejemu zabojev poroča trgovec, ki pa je nota bene blago silno potreboval, da je sicer v računu in voznem listu označene zaboje prejel in dva izpraznil ter tretjega odprl, vendar mu primanjkuje več kot polovica zaračunjenega blaga. Odpošiljatelj je pregledal kopijo voznega lista in oddajno potrdilo, ki se je pa popolnoma strinjalo z oddano odpošiljateljico, kar naznani prejemniku in ga zatrjuje, da se mora vse zaračunjeno blago v omenjenih treh zabojih nahajati, o čemer se naj prepriča. Odgovor prejemnika je pač bil, da blaga ni, kar je napotilo oddajalca, sestaviti še enkrat isto naročilo in ga z ozirom na težo preskusiti, in teža se je z malo razliko z ozirom na neenako pezo zabojev strinjala, kar je poročal prejemniku in ga prosil, naj vrne vse tri zaboje prazne, da poskusi v nje nanovo sestavljeno naročilo spraviti. Trgovec je takoj dva prazna in tretjega polnega vrnil. Ko pa so sodi dospeli na oddajno postajo, je železniško osebje opazilo, da je med temi zaboji in sicer oni, ki je bil poln, tisti, kateri je bil ob istem času z večjim številom zabojev iz tovarne dospel za veletrgovca, katerega mu pa železnica ni mogla izročiti, ker se je baje izgubil, in ga je veletrgovec seveda tudi reklamiral.

Sedaj je bila stvar v toliko pojasnjena, da je dobil veletrgovec svoj zaboj, ki je slučajno imel znak F K 518, dočim je bil veliko lažji kakor trgovcu poslani veliki zaboj z istim znakom. Bilo je sedaj vprašanje, in sicer zelo kočljivo, kje se nahaja za trgovca namenjen zaboj. Preteklo je zopet nekaj tednov, in sicer je moral trgovec že med tem drugo pošiljatev enakega blaga naročiti, ko se je vendar prvotni zaboj na neki postaji z enakim imenom v čisto drugi deželi našel.

Trgovec je bil precej časa brez potrebnega blaga, kar je bilo za njega tem občutnejše, ker je bil ravno sejem v tistem kraju. O kaki povrnitvi škode niti misliti ni bilo, tudi na povračilo voznine ne, katero trpi vsled vrnitve zabojev.

Zakrivil je pač v toliko sam, da se ni pri prevzemu blaga prepričal o teži, nadalje pa tudi, da ni natančno pregledal vsebine tretjega zaboja in veletrgovca o tej obvestil, kajti na ta način bi bil vsaj ta prišel na to, da je dobil napačen zaboj, in sicer ravno tega, ki je njemu manjkal.

Iz tega pač sledi, da je neobhodno potreben natančen prevzem, in sicer na zunanost kakor na težo pošiljatve, kajti železnica je po oddaji blaga iz obveze in vso škodo mora trpeti le prejemnik.

Da je prevzem trgovcev, ki so od železnice oddaljeni, zelo težaven, je umevno, vendar naj tudi v takih slučajih svoje uslužbenke ali pa voznike, ki prevzemajo blago, o tem natančno pouče.

Isto velja tudi o prejetju pošiljatve po spediterjih.

Navedel bi lahko še več enakih slučajev, toda tega ni potrebno in moj namen je dosežen, ako bo vsak obrtnik vpošteval moj skromen nasvet.

Ali si obrtnik lahko zmanjša stroške obvestil o na železnične postaje došlem blagu?

Vsakemu obrtniku je znano, da železnične postaje prejemnike došlega blaga obvestijo. Ta obvestila ali objave odda že-

leznična postaja pri najbližjem c. kr. pošt-nem uradu in stroške obvestil mora pre-jemnik blaga sam plačati. Ako stanuje pre-jemnik blaga v kraju dostavljanja dotič-nega poštnega urada, kjer je železnična postaja oddala obvestila, tedaj znaša pri-stojbina dostavne objave 6 vin., ako pa stanuje izven tega, je pa postaja primo-rana, obvestilo p r i p o r o č e n o oddati na poštni urad, kar stane, kakor znano, 35 v. Na kak način se torej lahko zmanjša stroške za obvestila na železnične postaje došlega blaga?

Vsaka postaja ima na razpolago tisko-vino za izjavo, ki ima namen, prejemalcu blaga stroške bodisi navadnega ali pripo-ročenega obvestila zmanjšati. S tako iz-javo prejemalec lahko ukrene, da se mu obvestila došlega blaga, ki bi mu jih mo-rala železnična postaja, ker stanuje izven dostavnega kraja dotičnega poštnega ura-da, kamor dostavlja železnična postaja obvestila, priporočeno poslati kot navadna pismo t. j. opremljena le z znamko 10 vin. dopošljejo. Na isti tiskovini lahko nadalje izjavi, če bi bilo slučajno za njega več ob-vestil naenkrat po pošti odposlati, da se mu le - ta ne pošljejo vsako posebej, ampak vse skupaj kot eno obvestilo in še to kot navadno pismo, ali pa več obvestil skupaj kot eno samo obvestilo in to pri-poročeno.

Poleg te tiskovine je še druga tisko-vina, s katero lahko prejemalec blaga za-hteva, da se mu obvestila ne dostavljajo po pošti, ampak da ostanejo na železnični postaji, kamor jih pride sam iskat. Stroški za te tiskovine, oziroma izjave so majhni. Prva kakor druga stane 10 vin., poleg te-ga kolek za 1 K. Izdatek za kolek, oziroma tiskovino je samo enkrat, ker ta izjava velja do preklica. železniška uprava sicer izjavlja na prvi tiskovini, da ne prevzame nikake odgovornosti za pozno ali celo za nedostavljanje obvestil od strani poštnega urada in iz teh nedostatkov izvirajočih škod. Ta izjava je pa po mojem mnenju zgolj formalnega značaja, kajti akoravno se že več trgovcev poslužuje teh ugodno-sti, vendar mislim, da še nihče ni imel vzroka za pritožbo zaradi dostave obvestil od strani poštnih uradov. Končno naj pri-pomnim, da te izjave zahtevajo lastnoro-čen podpis interesenta in dveh prič.

Obrtne pravice in predpisi.

Draženje v sedanjih izrednih razme-rah. Vlada je izdala vse polno naredb, da se ob teh izrednih časih prepriča ustavljanje rednega preskrbovanja z življenj-skimi potrebščinami ali nepotrebno po-draženje. Priobčujemo tukaj navažnejše:

1. Kdor zahteva, izrablja izredne razmere, po vojnem stanju provzročene, za nepogrešne potrebščine očitno čezmer-ne cene, se kaznuje zaradi prestopka z zaporom od enega tedna do šest mesecev. Poleg kazni na svobodi se lahko naloži globa do 2000 kron.

2. Kdor tako greši v drugo, se kaznu-je zaradi pregreška s strogim zaporom od enega meseca do enega leta. Poleg kazni na svobodi se lahko naloži globa do 20.000 kron.

3. Kdor pokupuje nepogrešne potreb-ščine ali utesnuje njih proizvodjo ali trgo-vino z njimi, da bi dvignil njih ceno do čezmerne višine;

4. kdor širi neresnične vesti ali upo-rablja kakšno drugo slepilo, da provzro-či draginjo nepogrešnih potrebščin,

se kaznuje zaradi pregreška s stro-gim zaporom od enega meseca do enega leta. Poleg kazni na svobodi, se lahko na-loži globa do 20.000 kron.

V primerih obsodbe po teh predpisih se v sodbi lahko izreče, da storilčeva za-loga zapade v korist državi. Država mo-ra zapadle zaloge porabiti za preskrbo-vanje prebivalstva.

Tudi se lahko **razsodi na izgubo obrt-ne pravice.**

Moratorij je podaljšan do konca sеп-tembra 1914.

Nedeljski počitek in nadomestni po-čitni dan v gostilničarskem obrtu. Osred-nja vlada je, do nadalje razveljavila na podlagi cesarske naredbe z dne 31. julija 1914 zakone in odredbe glede nadomest-nega počitnega dne za uslužbenca. To se je ukrenilo, da se v gostilničarskem obrtu nemoteno vrši postrežba vojakov za časa koncentracije.

Točenje pijač vojaštvu. Došlo nam je od strani tovarišev gostilničarjev več vprašanj, kakšne korake je treba storiti, da se doseže dovoljenje, točiti in prodajati pijače in jedila vojaštvu tudi izven obra-tovališča, n. pr. pri ubikacijah t.j. stanovali-šnih vojakov. V takem slučaju, ako se na-merava na prostem, ali sicer v barakah točiti blizu nastanjenim mobiliziranim vo-jakom, gre gostilničar k obrtni oblasti (magistrat ali okrajno glavarstvo) in na-znani, da namerava izvrševati zaradi udobnosti vojakov gostilničarski obrt na tem in tem kraju. Ako je pa stvar nujna in obrtna oblast zelo oddaljena od gostil-ničarjevega bivališča, zadostuje pa tudi že dovoljenje vojaškega poveljnika, ki ima oblast čez vojaštvo dotičnega kraja.

Kako se kvalificira točenje žganih opojnih pijač po točilnem zakonu. V prej-šnjih številkah smo natančno obrazložili zakon o točenju žganih opojnih pijač in tu-di o vprašanju, kdaj in kje se v gostilnicah izvrševano točenje kvalificira kot glavno ali postransko opravilo. Rzsodba uprav-nega sodišča z dne 5. februarja 1913 pravi glede tega, da je to vprašanje preso-jati po razmerju, v katerem stoji točenje k dru-gim strokam gostilničarskega obrta, nam-reč k prenočevanju tujcev in prodaji jedil. Ker se je pa večkrat le razmerje do pre-nočevanja tujcev presojalo, je upravno so-dišče izreklo, da se je pri odločitvi o glav-nem ali postranskem opravilu ozirati tudi na prodajo jedil, oziroma na donos iz te stroke, ne le samo na donos iz prenočeva-nja tujcev. Ta rzsodba je jako važna, kaj-ti gostilničarju ne more biti vseeno, če označujejo finančne oblasti njegov žganje-toč kot glavni ali kot postranski obrt, ker je razloček v višini davka jako velik.

Kršenje zakona ne leži v tem, če obrtna oblast pred podelitvijo koncesije zaprosi višjo oblast za navodila. Prositel-ju, ki je prosil za podelitev koncesije, se je prošnja zavrnila in zato se je pritožil, češ, da se je zakon kršil vsled tega, ker je okrajno glavarstvo pred rešitvijo nje-gove prošnje prosilo višjo oblast za navo-dila. Upravno sodišče je pa mnenja, da to postopanje ne nasprotuje določbam §§ 141 in 146 obrtnega reda, ker po organizaciji državnih upravnih oblasti višje oblasti vedno lahko vplivajo na odredbe podre-jenih oblasti bodisi v splošnem ali pa v

posebnih slučajih. Zato tudi tukaj ni dana pomanjkljivost postopanja, ako se je stranki dala na razpolago pot priziva. Za-to, ker bi priziv potem ne imel upanja na rešitev, ko je že druga instanca o tem ob-ravnavala, se še ne more trditi, da bi bila prizivna pot zabranjena, ker se vložitev priziva ni izključila in tudi višja oblast ni-kakor ni vezana na svoja prejšnja na-vodila.

Novela glede razbremenitve sodišč. Novela o razbremenitvi sodišč z dne 1. ju-lija t. l. prinaša za obrtnike znatne novosti, zlasti glede pristojnosti sodišč za izterja-vanje blagovnih terjatev. Obrtniki se že dolgo, toda dozdej zaman, potegujejo za to, da bi se dolžnik smel tožiti pri pristoj-nem sodišču upnika, ne pa pri onem dolž-niku, ki je zdaj tu, zdaj tam. Upnik oziroma obrtnik ga ne more povsod iskati, zdaj tu, zdaj tam. Trgovci so imeli pod gotovimi pogoji doslej pravico, iztožiti terjatve pri pristojnem sodišču, kjer se je izdala fak-tura. Ti pogoji so: Obenem s pošiljateljico blaga ali pa še poprej se je moral poslati račun, na katerem je moralo biti razvidno, da je plačati le na gotovem kraju in na tem tudi tožiti. Ta pristavek se priprosto glasi: »Plača in toži se v...« Prejemnik ni smel ugovarjati proti temu računu za-radi navedenega pristavka, sicer ta pri-stavek ni veljal. Če je pa prejemnik na-vedene besede prečrtal in račun z opazko vrnil: »V... se ne dam tožiti, ampak tukaj v...«, se je moral takoj po prejemu ugo-vora vložiti ugovor zaradi sodne pristoj-nosti. Nova novela je to spremenila in se glasi tozadevni odstavek zakona: »Pri osebah, ki izvršujejo trgovski obrt, se sodna pristojnost kraja izpolnitve vtemelji tudi s prevzetjem obenem z blagom ali še poprej poslani fakture, ki je opremljena z opazko, da se plačilo vrši na gotovem kraju in da se mora na dotičnem kraju tu-di vložiti tožba iz te kupčije, razen v slu-čaju, da se ta opazka ali fakture sploh kot pogodbi nasprotujoča graja ali fakture brez opombe vrne ali fakturirana pošiljatev kot nenaročena za-vrne.« Torej se s tem predpisom tudi spremeni sodna pristojnost, ako najde pre-jemnik kako napako v računu in napako graja ali napačno fakture vrne. Popolnoma novo in posebno važno je, da je sodna pri-stojnost tudi prizadeta, če se pošiljatev kot nenaročena zavrne. To je globo-kega pomena glede goljufije nekaterih agentov, ki večkrat naročilne liste po dol-gem klepetanju tako spremenene, da se na-ročitev glasi na znatno večjo množino blaga, kakor je naročitelj hotel imeti. Po-prej se je moral obrtnik na kakem tujem kraju dati tožiti, ako ga je »pošten« agent »nafarbal« in če je blago zavrnil. Zato si zdaj dobro zapomnite ta predpis in se ravnajte po njem.

Vprašanja in odgovori.

Š. 10. Vprašanje. S katerim za-konom in kako je prepovedana prodaja ci-garet, ki se iz eraričnega tobaka doma iz-delajo? F. S. v K.

Odgovor. Ta prepoved je izrečena v § 419. carinskega in monopolnega reda iz leta 1835. Natančnejše jo pa označuje naredba finančnega ministrstva z dne 20. januarja 1913 drž. zak. št. 47, ki pravi med drugim: Narejanje cigaret iz eraričnega

tabaka — nikakor pa ne iz inozemskega, tudi ogrskega ali bosanskega ne — za lastno porabo je dovoljeno do preklica. Toda obrtoma izvrševano narejanje cigaret na račun drugih ali za prodajo brez ozira na provenienco tabaka, — torej tudi tedaj, če se kupi v trafikah, pade pod prepoved § 419. Pod izrazom obrtoma se razume vsako podjetje, kjer se ne iz prijaznosti, ampak v lastno korist na račun drugih oseb ali za prodajo narejajo cigarete, in pri tem ni razločevati, če se da podjetnik sam plačati za pripravljane cigaret, ali če ima koristi iz prodaje narejenih cigaret.

Razno.

* **Letoviška sezona.** Z Bleda se nam piše: Izjemni časi, ki so jih povzročile vojne razmere, so tudi pri nas prav naglo napravile konec letoviški seziji. Če hočemo biti odkritosrčni, moramo priznati, da je bilo letos izredno mnogo letoviščarjev in da smo bili gostilničarji veseli, da se bo nekoliko zboljšala izguba prejšnjih let. Mobilizacija je pa kakor povsod razpršila goste na vse strani. Temu se ne da pomagati, to je gotovo, ako nastopijo taki časi, vendar pa moramo grajati čudno postopanje nekaterih odgovornih oseb. Ve-

liko letoviščarjev, zlasti starih in bolnih, kakor tudi dame, bi še vseeno radi ostali na našem idiličnomirnem Bledu, vedoč, da v mestih radi koncentracije vojaštva ne bo mirnega življenja, ampak le razburjenje, ki gotovo ne vpliva dobro na bolne živce. Ti letoviščarji, ki bi srčno radi ostali še na Bledu, so se šli informirat in dejalo se jim je: odpeljite se hitro, dokler je še čas, potem se ne boste mogli več. In zdaj so trumoma zapuščali Bled in z žalostnim srcem smo gledali za njimi ter morali zapirati sredi najlepše sezije obratovališča. Škoda, povzročena po oseh, ki so dajale take informacije, je ogromna. Sicer ne moremo trditi, da se je namenoma zgodila, vendar smo mnenja, da bi dotična oseba, če ni vedela natanko, kakšne bodo v bodoče prometne razmere, nikakor ne smela letoviščarje tako zbegati in jih takorekoč primorati, da so nam pokazali hrbet. Kdo naj nam vsled tega povzročeno škodo povrne? Nihče, ker je zdaj prepozno in zamujeno. Ostane nam le, da primerno ožigosamo ravnanje takih oseb, ki so nepremišljeno, ne zavedajoč se posledic, dajale take škodljive nasvete letoviščarjem. Resnica je le ta, da so pri nas bolelni in odpočitka potrebni ljudje stokrat na boljšem, kakor v mestih, in to bi

tudi sami uvideli, ko bi jih ne pregnali taki nepremišljeni nasveti. Vse, kar je prav, toda drugič naj se dotične osebe dobro premislijo, predno hočejo tako oškodovati celo letovišče!

* **Gostilničarska višja šola na Dunaju.** Poročali smo že, da se ustanovi v Düsseldorfu v Nemčiji gostilničarska visoka šola. Zdaj se snuje nekaj podobnega na Dunaju, in sicer se namerava ustanoviti strokovna šola za mladino, ki se hoče posvetiti gostilničarskemu obrtu. Kuratorij višje strokovne šole gostilničarske zadruga je sklenil, da bo z ozirom na dosedanje ugodne uspehe premenil to šolo v **triletni višji učni zavod**, čigar absolventi bodo imeli ugodnost dveletne vojaške službe. To misel je iskreno pozdravljati in ker je dunajska zadruga v vseh takih primerih zelo agilna, smemo z gotovostjo pričakovati uresničenja nameravane spremembe.

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲
Naročajte „Gostilničarja“ in
spravljajte številke v zbirko,
ki Vam bo še pozneje v pouk!
 ▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲

VERMOUTH-^{32 14-24} vino najboljše kakovosti prodaja po najnižji ceni tvrdka

Br. Novaković

vinska trgovina v Ljubljani.

Adria, delniška pivovarna, Trst
Varilnica v Senožečah.
 (Železniška postaja Divača.)
 :: Ustanovljena ::
I. 1820.
 Vplačana glavnica
K 1.000.000
 priporoča svoje priznано dobro **Adria marčno, dvojno marčno in granatno pivo**
 v sodčkih in steklenicah po najnižjih cenah.

Pozor stavbeniki! Pozor občinstvo!
Izgotovljene štedilnike 10-24
 solidno domače delo, prodaja po jako nizkih cenah
Rudolf Geyer, ključavničarski mojster. Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico 10.
 priporoča tudi vsa v stroko spadajoča dela, vrtno, stopniščne in balkonske ograje, rastlinjake itd., ter vsa popravila.

Tovariši!
Tovarišice!
 Kupujte le pri tvrdkah, ki podpirajo in oglašajo v „Gostilničarju“ v vašem glasilu.

Najfinejše, zjamčeno naravno, iz pasterizirane smetane izdelano
 pristni, čisti, planinsko čvetlični
čajno maslo, med
SIR
 Roquefort, Trapistovski Gorgonsola.
 Nadalje skuto, jajca, kuhano maslo in maslo za kuhanje, pošilja vsak čas po najnižjih dnevni cenah in poljubnih množinah zveza kranjskih mlekar „Mlekarska zveza“ v Ljubljani, Kranjsko.

— Zrgovina s —
 špecerijskim blagom.

Zrgovina z moko in deželnimi pridelki.

LJUBLJANA A. ŠARABON LJUBLJANA
 priporoča svojo novourejeno glavno
zalogo rudninske vode.
Točna in solidna postrežba! Na drobno in na debelo!
 Ceniki na zahtevo zastonj in franko!
 47 12-13

Velika pražarna za kavo in mlin za dišave z elektr. obratom.

Zaloga brinja in sliv za žganjekuho.

Izboljšajte promet v svoji gostilni z najboljšim in najcenejšim
češkim budjevoviškim delniškim pivom

plzenskega tipa.

Zahtevajte v gostilnah ljubljanskih, v Grandhotelu Balkan Trst, hotelu Lacroma Gradež, Palace hrvatske štedionice Zagreb, Napredak Sarajevo, Beránek Banjaluka itd. to pivo.

52 13-24 Informacije daje Česka delniška pivovarna v Čeških Budejovicah, Roza Rohrmann v Ljubljani, Bogumil Pojka v Trstu.

Mirenski premog kosovnik . . . po K 2.20 per 100 kg
Mirenski premog orehovec . . . " " 2.— " 100 "
Šentjanški premog kosovnik . . . " " 2.60 " 100 "
Šentjanški premog orehovec . . . " " 2.40 " 100 "
Najfinejši češki premog kosovnik " " 3.80 " 100 "

postavljen franco hiša v vsaki množini priporoča tvrdka

Richter & Ko.

Ljubljana, Trnovska ulica šte. 25.

Odjemalci večjih množin primeren popust.

Postrežba točna in solidna

14-15

Pivovarna v Mengšu

(Julius Stare)

naznanja, da toči od 15. sušca t. l. naprej takozvano

črno pivo

„kozel“ (Bockbier)

v sodčkih in v steklenicah.

Naročila se sprejemajo v pivovarni v Mengšu in pri vseh njenih zalogah: Ljubljana, Metelkova ulica št. 19, Šiška, Borovnica, Cerklje na Gorenjskem, Dragomelj, Gameljne, Izlake, Javornik, Ježica, Kamnik, Kranj, Lesce, Medvode, Mokronog, Moravče, Motnik, Rudolfovo, Škofja Loka, Šmartno pri Litiji in Št. Vid pri Zatični.

Pristne kranjske klobase

razpošilja po 38 vinarjev komad v poštnih zavojih najmanj 5 kilogramov po povzetju

Ivan Kos, mesar in gostilničar na Vrhniki.

KLEINOSCHEG-

39 14-24

DERBY SEC

Vinometre „Bernatot“. — Asbestov bombaž in prašek. — Eponit. — Francosko želatino. Lipovo oglje. — Marmornat prašek. — Modro galico. — Natrijev bisulfit. — Ribji mehur. Špansko zemljo. — Tanin. — Žveplo na asbestu. — Žveplo v prahu. — Limonovo kislino. — Vinsko kislino. — Soda bikarbono. — Strupa proste barve itd.

ima v zalogi po najnižji ceni

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani

(deželni dvorec).

Opozarjamo sl. občinstvo in tiste še posebno, ki se interesirajo za prava domača raznovrstna

namizna in desertna vina

in sicer **Belokranjec, Dolenjec in Vipavec.**

Vina so zajamčeno pristna, tako, da jih tudi častita duhovščina zanesljivo rabi za sv. maše.

Vina se oddajajo od 56 litrov dalje. Desertna v buteljkah. Postrežba točna in solidna, cene nizke, posebno ker Deželna vinarska zadruga ne stremi po dobičku, ampak da povzdigne promet domačih vin kolikor mogoče.

14-24

O kakovosti vin se lahko vsakdo prepriča v Unionski kleti v Ljubljani, kjer se točijo samo vina Deželne vinarske zadruge.

SODE

dobro ovinjene, stare in nove, male in velike ima na prodaj

Ivan Buggenig, sodarski mojster

Cesta na Rudolfovo železnico št. 7.

13-16

Sanatorij Elizabetinum

zdravilišče za notranje, kirurške in ženske bolezni. bolniška oskrba sester križark. Prosta izbira zdravnikov. — Cene zmerne. — Moderno opravljena Röntgenova soba. — Udobno urejeno kopališče z vsemi zdravilnimi pripomočki,

Poljanska cesta 16. 36 14-24 Telefon št. 141.

33 14-24
Samo 5 dni! Samo 5 dni!

Edino pri **ED. ŠMARDA** potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 18
dobiš veljavne vozne liste (šifkarte)
za francosko linijo iz Havre v New York
in iz Amerike nazaj v domovino.

40 letni uspeh, ki ga potrjujejo na tisoče priznanj.

Želodčna tinktura

lekarnarja Piccolija v Ljubljani

krepi želodec, pospešuje prebavo in je odvajalna.

1 stekleničica velja 20 vin.

20 14-24

Naročila sprejema lekarna **G. Piccoli, Ljubljana.**

Štampilje

vseh vrst za urade, društva, gostilničarje itd.

ANTON ČERNE

graver in izdelovatelj kavčukovih štampilj

LJUBLJANA

Šelenburgova ulica 1.

Ceniki franco.

Posredovalnica za službe

gostilničarske zadruge v Ljubljani Marije Terezije cesta 61

posreduje brezplačno za vse službo iščeče

v gostilničarskem obrtu.

Gospodarji iz Ljubljane plačajo 60 vin., z dežele 1 K.

Tovariši gostilničarji!

Poslužujte se te ugodne prilike!

26

13-24

14-16

VINO

letošnje, krepko, okusno, prodaja rizling K 50-60, rdečkasto K 40 do 46, kis K 30, tropinovec, slivovka K 140 za 100 litrov

J. Kravagna v Ptuj.

Vinska trgovina

Jernej Stele v Sp. Šiški

priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo

raznih vin, posebno goriške rebule.

Za pristnost se jamči!

Zaloga stekla, porcelana in svetiljk
Fr. Kolmann
 11 v Ljubljani 14-24
 dovoli gostilničarjem in kavarnarjem pri večji naročbi izdatno znižane cene.

A. Bajec
 cvetlični salon
 Pod Trančo 2
 vrtnarija
 Tržaška cesta 34
 v Ljubljani.

Najboljše ogrske salame,
 fino, sočno šunko (gnjat), kranjske klobase, prekajeno meso, slanino s papriko, najboljši pristni emendolski sir ter sladko čajno surovo maslo
 priporoča tvrdka 13 14-24
J. BUZZOLINI
 Ljubljana, Stritarjeva ulica.
 Vsakdanje pošiljatve od najmanjše do največje množine po najnižji ceni.

Vinska trgovina in restavracija
Peter Stepič
 Spodnja Šiška šte. 256
 priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, goriških, istrskih in štajerskih vinskih gor.
 Telefon št. 262.14 14-24

Pivovarna „Reininghaus“
 Gradec — Steinfeld
 priporočata svoja najboljša piva, kakor:
marčno carsko, vležano in bavarsko v sodčkih in steklenicah. 27 14-24
 Specijaliteta **Reininghausovo dvojno sladno pivo „St. Peter“** v originalnih steklenicah.
 Glavno zastopstvo pivovarn **Reininghaus in Puntigam**
 Telefon št. 90. v Ljubljani, Martinova cesta 28. Telefon št. 90.

Pivovarna Göss
 priporoča svoje priznane priljubljene izdelke
marčna, cesarska, vležana, eksportna in bavarska piva 33 14-24
 v sodčkih in steklenicah.
Zastopnik: Fr. Sitar v Sp. Šiški.

A. Zankl sinovi
 Ivornica barv, lakov in firnežev
 Ljubljana
 priporoča 21 14-24
 oljnate, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež kranjski, laki, mavec (Gyps), olje za pode in stroje, karbolinej, čopiči itd.
Čeniki zastoj.

Vinska trgovina **Alojzij Zajec** v Spod. Šiški pri Ljubljani
 priporoča cenj. gostilničarjem in zasebnikom svojo priznano najboljša vina kot: dolenska, štajerska, goriška er istrsko belo in črno po znižanih cenah.
 Postrežba točna in zanesljiva.
 Dalje priporoča p. n. občinstvu hotel „Bellevue“ pri Ljubljani, ki ima krasno opremljene sobe z vsem komfortom za prenočišče tujcev in za letoviščarje. V restavraciji se točijo najfinejša stara vina. Izborna kuhinja. Kava vedno na razpolago. Najlepši razgled na Ljubljano in okolico. Svež zrak in krasni izprehodi po tivolskem gozdu.
 Obenem se priporoča cenj. letoviščarjem hotel „Stol“ na Blejski Dobravi poleg postaje Dobrava med Jesenicami in Bledom. Krasno opremljene sobe za cele družine in posameznike. Dobra restavracija s fino kuhinjo in dobrimi starimi vini ter kegljiščem in lepim senčnatim vrtom. Cene primerne. Lep izprehod do krasnega Vintgarja 1/4 ure. 15 14-24

Gričar & Mejač
 v Ljubljani, Prešernova ulica šte. 9
 priporočata
 v veliki izbiri in po najnižji ceni obleke za gospode in dečke, površnike za gospode in dečke, obleke za otroke, žakete za dame, paleta za dame, plašče za deklice itd. itd.
 Nepremočljive pelerine iz lodna ali velblodje dlake (Kamelhaar) 22 v vseh velikostih. 14-24

Jakob Zalaznik
 pekarija, slaščičarna in kavarna 31 14-24
Stari trg 21
 se priporoča sl. občinstvu posebno z dežele
na zajutrak.
 Filijalke:
 Mestni trg šte. 6
 Kolodvorska ulica šte. 6.

Avg. Signola
 30 Ljubljana, Dunajska cesta 13. 1224
 Zaloga raznovrstnega namizja za gostilne, hotele in kavarne.
Deset zapovedi za kmetovalca
Deset zapovedi za zdravje
 dobi zastoj in poštne prosto vsak gostilničar in trgovec v poljubnem številu za razdelitev med 18 goste ter odjemalce. 14-24
 Treba le dopisnice z naslovom:
 Ub. pl. Trnkoczy, lekarna, Ljubljana.

Vinska trgovina
Ant. Müllerja
 v Domžalah
 priporoča
 p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, goriških, istrskih, hrvaških in štajerskih vinskih gor ter zagotavlja točno in solidno postrežbo po primernih cenah.
 Vino se dostavlja na dom ali pošilja po železnici. 29 14-24

Majstarejša domača zlatarska tvrdka!
 25letni jubilej obstoja leta 1914.
 Raznovrstna zaloga vseh zlatarskih predmetov in ur.
 Ure z lastno znamko
 „Tup“.
 Popravila in nova dela ter poročne prstane izdelujem
 * v lastni delavnici *
 z električnim obratom.
 Najnižje cene. Vestna in točna postrežba. Čenovnik zastoj
Lud. Černe
 juvelir, trgovec z urami ter zapris. sodni čenilec.
 Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Mihael Kastner, Ljubljana
 7 14-24
 Glavna zaloga rudninskih voda.

Z vsemi v špecerijsko in delikatesno stroko spadajočimi potrebščinami, kakor tudi z vseh vrst namiznimi in buteljskimi vini postreže gostilničarjem najceneje in najsolidneje tvrdka
 Velepražarna za kavo z električnim obratom. 8
T. Mencinger, Ljubljana
 Zaloga mineralnih voda. 14-24 vogal Sv. Petra ceste in Resljeve ceste.

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani
 (Spodnja Šiška)
 priporoča svoje izborne izdelke, kakor:
marčno, dvojno marčno in izvozno pivo v sodčkih in steklenicah.
 Dobé se tudi tropine in sladne cime, ki so kot živinska krma zelo priporočljive. 3 14-24

Dalmatinsko pristno rdeče in belo vino

pošiljamo od 100 lit. naprej proti povzetju po zmernih cenah ::
BRATA TRANFIČ
 Kastelstari - Dalmacija.

Tovariši!

Kupujte le pri tverdkah, ki podpirajo in oglašajo v „Gostilničarju“ v vašem glasilu.

Tovarišice!

Ustanovljena 1. 1818.

Ustanovljena 1. 1818.

PIVOVARNA MENGEŠ

Julius Stare

priporoča svoje izborno vležano marčno, dvojno marčno in bavarsko pivo v sodčkih in steklenicah.

Naročila sprejemajo zaloge:

Ljubljana, Metelkova ulica št. 19, Borovnica, Cerklje na Gorenjskem, Dragomelj, Gameljne, Izlake, Javornik, Ježica, Kamnik, Kranj, Lesce, Medvode, Mokronog, Moravče, Motnik, Rudolfovo, Škofja Loka, Šmartno pri Litiji, Št. Vid pri Zatičini ali pivovarna v Mengšu.

1 14-24

Sukneno blago

za moške in ženske

dobite

v veliki izbiri in po ugodni ceni v trgovini občno znane tverdke

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Fino belo blago za rjuhe in perilo, cvilh za modroce, koltri, koci, lepi namizni prti, servijete itd. v bogati izbiri.

Izgotovljene obleke

dobre kakovosti, lepega kroja za odrasle in otroke, v veliki izbiri v posebnem oddelku konfekcijske in manufakturne trgovine

„PRI ŠKOFU“

Medarska ulica Ljubljana Pred Škofijo 3

Na zahtevo se obleka po odbranem blagu po lastnem krojaču izgotovi.

9 14-24

Priporočamo svojim cenjenim ::
tovarišem gostilničarjem izborno
marčno, dvojnomarčno
termalno in granatno ::

PIVO

največje slovenske narodne tverdke:
Delniška družba združenih
pivovaren Žalec in Laški trg
v Ljubljani.

28 14-24

Srečko Potnik

: Vakuum parna destilacija :
rastlinskih in sadnih cvetov

v Ljubljani, Slomškova ulica 27

priporoča cvete in kompozicije za izdelavo ruskega kumljevca, rastlinske grenčice, planinskega rastl. sladkega žganja, poprovega metovca, ruma za čaj, vermuta, drožnika, tropinovca, hrusevca, jabolčnika, breskovicca, pelinkovca, vanilije, želodčne grenčice, janeževca, sadn. gropa, ruma-aroma itd.

Razpošilja se v najmanjši količini pet vrst naenkrat za K 5-50, iz katerih se napravi 50 litrov različnega likerja. Večje množine znatno cenejše! 13 14-24

Gostilničarji!
Pozor! 14-24
Predno kje drugje
kupite ali naročite

gramofon
ali godbeni
avtomat

oglejte si mojo veliko zalogo

A. RASBERGER

Sodna ulica št. 5, poleg t. kr. den. sednje, zastopnik avstr. gramofonske družbe na Dunaju in drugih svetovnih tverdk. Največja izber gramofonskih plošč na Kranjskem. Ugodna zamenjava starih plošč. Blago se odda na poljubno odplačevanje v malih obrokih. Edina strokovna delavnica za popravilo vseh vrst gramofonov in godbenih avtomatov pod garancijo. Godbeni avtomat postavim na željo v vsako gostilno, tako da se sam plačuje.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica.

Denarnega prometa koncem leta 1913 K 700.000.000—
Vlog 43.500.000—
Rezervnega zaklada 1.330.000—

Sprejema denarne vloge in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je **pupilarno varna** in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične **domače hranilnike.**

2 14-24

I. kranjska tovarna mineralnih
vodá, sodavice i. t. d.

Ljubljana, Slomškova ulica 27

priporoča:

sodavico, pokalice, naravní malinov in citronov sok, nadalje izborne sadne pi-jače v patent. steklenicah: **jagodovec, nektar, kristalno citronado, jabolčni biser.**

Gostilničarji, podpirajte lastno podjetje!